

ikke saa gunstigt, som Tilfældet har været tidligere.

Der er ingen Tvivl om, at den Udvikling, vi her er inde i, i den kommende Tid vil betyde en stærkere Efterspørgsel efter Jord til Oprettelse af Husmandsbrug. Navnlig naar det bliver Befolkningen klart, at vi er kommet ind under et nogenlunde fast Prisniveau — og man maa jo haabe, at vi, efter at Kronen har naaet den Stilling, den nu har, efterhaanden vil komme ind under nogenlunde sikre Prisforhold —, er der ingen Tvivl om, at Efterspørgselen efter Jord til Oprettelse af Husmandsbrug og Tillægsjord til de bestaaende Husmandsbrug vil stige meget betydeligt, og efter min Mening er det nødvendigt for Staten at hjælpe paa disse Forhold paa to Punkter. Ved den stærke Efterspørgsel kommer vi meget let i den Situation, at det naturlige Prisfald paa Jord ikke bryder igennem. Det er naturligvis behageligt og til Fordel for dem, der har Jord at sælge, men Staten, som er interesseret i en større Udstykning, og Samfundet, som er interesseret i her igennem at skaffe Befolkningstilvæksten Beskæftigelse, kan ikke være interesseret i, at Jorden holdes oppe i en Pris, som overstiger det, den virkelig afkaster. Vi er interesserede i, at de, som faar Husmandsbrug, virkelig kan bære de Byrder, som Jordprisen medfører, og enten maa man saa gøre det paa den Maade, at man sørger for ikke at opretholde Jordprisen kunstigt, eller ogsaa maa Staten bære betydelige Tab. Derfor mener jeg, at det maa være en af Statens Opgaver paa dette Omraade at skaffe Jord frem til disse Husmandsbrug til en rimelig Pris.

Det andet Hovedformaal med Lovforslaget er at skaffe den fornødne Kapital til den Ungdom, som er ubemidlet, men som ellers er fuldt kvalificeret til at overtage saadanne Husmandsbrug. Der er ingen Tvivl om, at hvis Staten for sit Vedkommende yder store Tilskud til et saadant Formaal, vil det medføre, at Prisen paa Jord opretholdes i et Omfang, som ikke svarer til de virkelige Værdier. Jeg kan her henvise til, hvorledes det gik, sidste Gang vi var inde i en lignende Periode som den, vi nu er inde i, nemlig i 1921—22, da man endogsaa gik op til at give et Beløb af 6 600 Kr. i direkte Tilskud til Oprettelse af enkelte Husmandsbrug. For mange af disse Husmandsbrugs Vedkommende gælder det, at de nu trods dette meget store Tilskud er inde i betydelige Vanskeligheder med Hensyn til deres Forpligtelser, netop fordi de fik overladt Jorden til en alt for høj Pris, idet de paa Grund af det store

Statstilskud købte den til en højere Pris, end de ellers vilde have kunnet.

Det, det foreliggende Lovforslag tilsigter, er i Hovedsagen, at Staten faar Ret til ved Køb og Ekspropriation at fremskaffe Jord til en rimelig Pris til nye Husmandsbrug og til Tillægsjord til de alt for smaa Brug samt til Byggepladser og Havelodder i Byerne. Det foreslaas, at man skal gaa frem efter den Linie, at Landbrugsministeren og Statens Jordlovsudvalg faar Ret til Køb af dertil egnet Jord til en rimelig Pris, og at de faar Forkøbsret til Ejendomme, som sættes til Tvangsauktion, og som har et Tilliggende af mindst 8 Tdr. Hartkorn eller 40 ha. Hvis det ikke er tilstrækkeligt til at skaffe den nødvendige Jord frem, faar Staten gennem Landbrugsministeren og Statens Jordlovsudvalg Ret til at ekspropriere Jord fra Ejendomme paa over 50 ha og 50 000 Kr.s Jordværdi. Der er i det Lovforslag, som jeg hermed har den Ære at fremsætte for det høje Ting, paa dette Punkt sket en Ændring fra det Lovforslag, som jeg i sin Tid fremsatte i Folketinget. Jeg mente i sin Tid, at det var forsvarligt for Tillægsjordens Vedkommende at gaa ned til Ejendomme paa 25 ha og 25 000 Kr.s Jordværdi. Det er ændret i Folketinget, og jeg har modtaget denne Ændring for at faa Lovforslaget gennemført, selv om jeg for mit Vedkommende maa anse det for at være en Forringelse, idet jeg føler mig overbevist om, at det vil være noget vanskeligt at skaffe Tillægsjord til de alt for smaa Husmandsbrug, naar man skal gaa saa højt op som til 50 ha. Der er nemlig ingen Tvivl om, at de fleste af disse Husmandsbrug ligger omkring Gaarde af den Størrelse, som der her er Tale om, fra 25 ha op til 50 ha, og det kan ikke nytte noget, at man vil skaffe dem Tillægsjord, hvis man skaffer dem det i 1 eller 2 km's Afstand; det er i moderne Landbrug ganske uforsvarligt at give Tillægsjord til Husmandsbrug paa den Maade.

I Lovforslaget er der ogsaa indsat en Bestemmelse om, efter hvilke Regler man skal gaa frem ved Jordens Erhvervelse, ligesom der er fastsat Regler for, hvilken Erstatning der skal ydes for den eksproprierede Jord, idet det foreslaas, at det skal ske efter Jordværdien under Hensyn til den Kulturtilstand, den Jord, som ønskes eksproprieret, er i. Jeg mener, det er fuldt forsvarligt, at man foretager en saadan Ekspropriation af Jord efter Jordværdien for at tilvejebringe en bedre Overensstemmelse mellem Jordpris og Jordværdi end tidligere. Jeg anser det